

[Birte Weiss.]

for principiel art til at lade den gå helt uantastet videre til udvalget.

Der er nemlig én ting mere, der er værd at hæfte sig ved. Det er, at for hver gang er forslagsstillernes forargelse over, at debatten fører ord som »censur« og »snæversyn« med sig, blevet mere udtalt. Lad os derfor benytte lejligheden her i dag til at tale ligeud om, hvad det er, et antal partier her i folketinget er parat til at gøre ved den kunstneriske frihed.

Behovet for at sige det direkte er i øvrigt blevet ekstra stort siden i onsdags, hvor venstre, Danmarks liberale parti, også for Statens Kunstfonds vedkommende legede med tanken om at gøre den politiske myndighed til ankeinstans i kunstneriske sager.

Er der tvivl blandt de sagkyndige, siger man – og pr. definition vil der meget ofte være det, når det drejer sig om det kontroversielle, om det nye, om det farlige – så vil man gøre kulturministeren til snæversynets bagstopper.

Kulturministeren skal gribe ind, siger man, hvis der er tvivl om et støttebeløb. Kulturministeren skal træffe afgørelsen, og han skal kunne gøres ansvarlig, hvis det lykkes at oppiske en folkestemning imod et bestemt projekt eller imod en bestemt kunstner. Man vil have, at ministeren personlig skal træffe afgørelsen om, hvorvidt en filmidé kan føre til et vellykket resultat. Han skal i konsekvens af forslaget overveje, om en sammensmeltning af lys, lyd og handling bliver kunstnerisk forsvarlig.

Det må nok her være nødvendigt at spørge: ja men hvad så, hvis ministeren er i tvivl? Skal han så snakke med sin folketingsgruppe om det? Eller skal han tage det med på tirsdagens regeringsmøde? Eller skal han sende det til høring i samarbejdsudvalget i ministeriet? Denne konsekvens af lovforslaget kan næsten lyde, som om det var hentet ud fra en af fjernsynets gamle Hov-Hov-udsendelser, men desværre er det alvorligt ment.

Alligevel bliver forslagsstillerne krænkede, når vi gør opmærksom på, at man herved kommer til at underordne kunsten det politiske hensyn. Alligevel slår man syv kors for sig, når vi stilsfærdigt gør opmærksom på, at man hermed lister døren på klem for censuren.

Jeg tror ikke, at fru Nathalie Lind eller hr. Poul Hartling eller hr. Ninn-Hansen eller hr. Chr. Christensen, og hvem der ellers har udtalt sig til fordel for dette lovforslag, er tilhængere af censur, men de modarbejder den ikke, når

de går ind for et forslag som dette. De hjælper tværtimod censuren på vej, fordi de kommer til at forfuske begrebet ytringsfrihed. Der er nemlig ikke noget, der hedder 95 pct. ytringsfrihed. Ytringsfriheden kan ikke udstykkes, og forsøger man på det, så forsvinder den. Dette er i virkeligheden et spørgsmål om accept af kunsten, også når den tegner nogle skævvinklede og usmigrerende billeder af samfundet og dets mennesker.

Indvendingen imod de ting, jeg har sagt her, kender jeg på forhånd. Man vil sige, sådan som hr. Poul Hartling sagde sidst vi debatterede det, at enhver inden for straffelovens rammer kan få lov til at lave, hvad han vil. Man vil sige, at vi ikke vil forbyde nogen at lave film, når blot de selv betaler det. Enhver, som kender de økonomiske vilkår i filmbranchen, vil kunne gennemskue hulheden i dette argument, for hvad er nemlig kendsgerningen? At man i tilfælde som dette må sætte lighedstegn imellem ytringsfrihed og ytringsmulighed. Ytringsmuligheden vil i mange tilfælde ikke eksistere, hvis ikke det er sådan, at det offentlige står bagved.

Socialdemokratiet vil ikke være med til at beskære den filmiske ytringsfrihed. Vi mener fortsat, at det må være kvalitet og talent, som skal være eneføgende for tilsagn om støtte.

Vi undrer os meget over, at venstre nu tilsyneladende er at finde blandt dem, der vil tage den politiske bekvemmelighed med ind i billedet. Til gengæld skal centrum-demokraterne, sådan som hr. Melchior bebudede det i onsdags, være velkommen blandt dem, der ikke vil benytte salamiteknikken over for den kunstneriske frihed.

Det får mig til at tænke på professor K. E. Løgstrup, der i den sidst udkomne årsberetning fra Statens Kunstfond skriver på side 11:

»Politikerne, der går ind for statsstøtte til kunst, tiltænk folk at betale for at få spoleret den sjælero, der er dem kær. Det er vanskeligheden. Man må sætte sin lid til, at de har kvindemod og mandshjerte til at gøre deres til at overbevise deres vælgere om, at hvad der generer dem, det gavner dem.«

Det er ikke for meget sagt, at socialdemokratiet er skuffet over, at modet i disse spørgsmål tilsyneladende er ved at svigte venstre. Vi er glade for, at der tilsyneladende ikke er flertal i tinget for et forslag af denne art, og vi håber meget, at det også under udvalgsbehandlingen vil vise sig, at frisindet hos de liberale